

Ko meje ločujejo

Verdun, ki ima skoraj 20 tisoč prebivalcev, je mesto v severovzhodni Franciji, nedaleč od belgijske in luksemburške meje. To mesto je najbolj znano po ofenzivi Nemcev pri Verdunu, ki je trajala od februarja do decembra leta

dobimo končno število žrtev. Zaradi verdunske ofenzive je torej umrlo kakih 700 do 800 tisoč ljudi. Prav zaradi tega je verdunska bitka tudi simbol nesmiselnosti vojne, pogubljenja mladih življenj. Ko sva prispela na bojno polje

se nahajajo ostanki 130 tisoč neidentificiranih francoskih in nemških vojakov. Douaumont je bila majhna vasica na sredini fronte, ki je bila v desetmesečnem boju popolnoma uničena. Danes spominja nanjo le tabla z napisom.

bojnega polja piše naslednje: »Pustite nas spati v tišini. Mrtvi vojaki.« Človek se zamisli, da je bilo pred temi mladimi vojaki, ki zdaj tukaj »spijo«, še vse življenje, ki so ga žrtvovali v neumni, nesmiselni vojni. In če tudi vemo, da

Zelo hitro sva ugotovila, da nekdanjega bojnega polja ne obiskujejo le Francozi, temveč tudi Nemci, in to v velikem številu. Videla sva ljudi, ki so prebirali imena in priimke na križih, morda imena svojih dedkov, kajti dedki sedanjih 70- ali 80-letnikov so lahko bili žrtve vojne tako na francoski kot na nemški strani. Po obisku tako z nemške kot tudi s francoske strani sva hitro ugotovila, da to mesto ni le mesto spomina na grozote svetovne vojne, temveč tudi mesto sprave. Leta 1984 so v vseh medijih bili objavljeni posnetki in fotografije, bili so ganljivi, obenem pa so bili senzacija. Takratni francoski predsednik François Mitterand in nemški zvezni kancler Helmut Kohl sta stala z roko v roki pred kostnico v Douaumontu. S simboličnim stiskom rok sta zapečatila »spravo nad grobovi«, spravo med dvema državama, ki sta bili tako v prvi kot tudi v drugi svetovni vojni sovražni. Položila sta venec v spomin padlim vojakom v obeh vojnah. Le šest let po drugi svetovni vojni je šest držav na francosko pobudo (Francija, Nemčija, Nizozemska, Belgija, Luksemburg in Italija) podpisalo pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo in so tako začele kompleksen proces gospodarskega združevanja, ki je temeljil na prosti medsebojni trgovini in skupni carinski politiki. Gospodarsko združevanje med Nemčijo in Francijo je pomenilo tudi premagovanje nekdanjih zamer in sovraštva. Ta skupna inštitucija je pomenila začetek evropskega sodelovanja in tudi Evropske unije, ki ima sedaj že 28 članic.

(se nadaljuje)

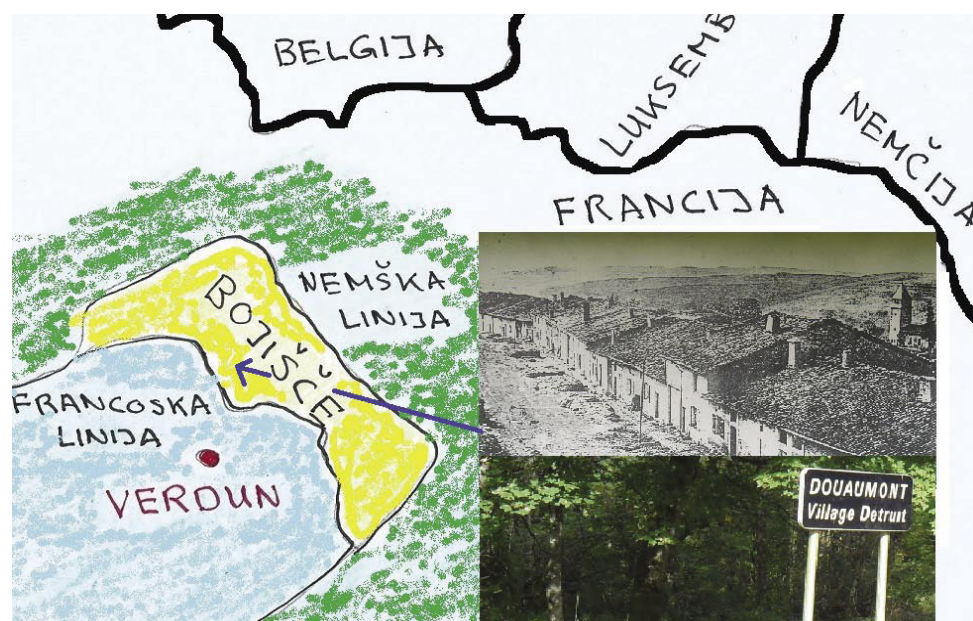
Bojišče pri Verdunu leta 1916 in danes. Pokopališče in kostnica v Douaumontu

1916. V 300-dnevnem klanju je bilo več stotisoč žrtev tako na francoski kot tudi na nemški strani. Nemška vojska, ki je mislila zasesti Francijo, je za obsežno vojaško ofenzivo izbrala Verdun, kajti tukajšnja trdnjava je imela simbolični pomen, skozi stoletja je branila Francoze pred vzhodnimi napadalci. Nemci so se zavedno odločili za Verdun, kajti, če bi na tem mestu premagali Francoze, potem bi jih strli tudi moralno. Še več, vzeli bi revanš za poraz v francosko-nemški vojni leta 1870. Bitka pri Verdunu je tudi simbol moderne vojne, v kateri se uporabljajo orožje in bojni strupi za masovno uničevanje. Navzočnost vojaške industrije prej nikoli ni bila tako očitna kot prav v verdunski bitki. Bitka je bila kot klavnica, v kateri je umrlo dnevno kakih šest tisoč vojakov. V ta pekel so poslali kakih 2,5 milijona vojakov z obeh strani. Če seštejemo tudi tiste žrtve, ki so umrle kasneje zaradi poškodb v tej bitki,

– ki je tri in polkrat večje kot Slovensko Porabje – 7 kilometrov od mesta Verdun, naju

Tudi danes so po vsem območju vidni znaki nekdanje ofenzive. Pokrajina je polna

se je odvijala prva svetovna vojna skoraj pred 100 leti, se nam zdi na tem mestu časo-

Prizorišče verdunske ofenzive. Vasica Douaumont pred ofenzivo in danes

je objela tišina, po telesih sva začutila mravljince. Celo območje je kot ogromno pokopališče. Pokrajina je posuta z več tisoč belimi križi. Toda tu so le posmrtni ostanki vojakov, ki so jih lahko identificirali. V kostnici v Douaumontu

lukenj, ki so jih povzročili topovski strelji, med ostanki trdnjav vijugajo kot rane po človeški koži napol zasuti strelski jarki.

Težko je z besedami opisati tesnobo, ki te objame na tem mestu. Na nekaterih mestih

vno in tudi drugače zelo blizu. Pradedek Joëla Gerberja izvira iz Francije, zato ga je spreletela misel, kaj če počiva v tej zemlji tudi kakšen njegov daljni sorodnik. Le v takih krajih »smrti« znaš ceniti, kako srečen si, da živiš v miru.

**Tibor Horvat in
Joël Gerber**

OD SLOVENIJE...

Stepišnik odstopil

Gospodarski minister Stanko Stepišnik je po pogovoru s premierko Alenko Bratušek odstopil in se vrača v poslanske klopi. "Ta obtoževanja in ta nemir, ki ga je povzročil neki naročnik, novinarji pa ste to nekako morali sproducirati naprej, so povzročili stanje, da jaz odstopam z ministrskega mesta in se vračam nazaj v poslanske klopi. S tem razrešujem tudi svoje podjetje, da ne trpi in da lahko enakovredno nastopa na javnih razpisih, domačih in tujih, kot vsa druga podjetja," je kot razlog za odstop navedel Stepišnik. Ta se je pod plazom kritik znašel, ker se je podjetje Emo - Orodjarna, katerega solastnik je, potegovalo za državne subvencije ministrstva, ki ga vodi. V izjavi za javnost je zagotovil, da se je z vstopom v politiko odpovedal vodenju svojega podjetja, in zatrdil, da subvencij v Emu - Orodjarni niso porabili nenamensko. Sam se je iz postopka o dodeljevanju državne subvencije izločil, zato njegovo ravnanje ni bilo nezakonito, s čimer se je že pred časom strinjala tudi Komisija za preprečevanje korupcije.

Čufer ostaja minister

Poslanci niso podprli predloga SDS-a, da bi razrešili ministra za finance Uroša Čuferja. Za je glasovalo 28 poslancev, proti jih je bilo 48. Minister, ki mu je SDS očital razrešitev njihovega kolega Andreja Šircija z mesta neizvršnega direktorja Družbe za upravljanje terjatev bank ter škodljivo nadzorovano likvidacijo Probanke in Factor banke, na koncu večurne razprave in po glasovanju ni želel nagovoriti poslancev, niti se ni priglasi h končni besedi. V izjavi novinarjem je Čufer povedal, da je zadovoljen z dobljeno zaupnico ter da je na večino vprašanj in očitkov odgovoril že septembra na izredni seji o likvidaciji Probanke in Factor banke. Pojasnil je, da je bila načrtovana likvidacija bistveno boljša od stečaja, ker so ocene guvernerja Banke Slovenije pokazale, da je nadzorovana likvidacija cenejša od stečaja. Drug razlog je, da bi s stečajem poglobili kreditni krč bank, tretji razlog je bila finančna stabilnost.

Evropa: Iz vojne v mir (2)

Združeni v raznolikosti

Ko sva zapustila prizorišče verdunske ofenzive, sva se napotila v vasico Schengen v Luksemburgu. S to potjo

ga in navsezadnje ugotovijo, da so si podobni.

Tudi v vasi Schengen, kjer je bil podpisan sporazum,

haja Evropski muzej, v katerem najdemo informacije v vseh jezikih Evropske unije o tem, kaj pravzaprav je Unija,

vojne v Jugoslaviji – že 70 let ni bilo vojne. Tako dolgega brezvojnega obdobja menda v Evropi še niti ni bilo, kajti velesile so zmeraj našle vzroke za vojne. Zamislila sva se, kakšno bi bilo najino življenje, če bi bila rojena 1894. leta. Pri 20-ih letih bi morala v prvo svetovno vojno, pri 40-ih v drugo. Ali bi sploh preživela pekel verdunske ofenzive ali bi bila tudi miva hrana za topove kot veliko mladih življenj takrat?

Kako hitro se človek navadi, da živi

v miru! Kako povsem navadno mu je to! Ali se sploh zaveda, kakšna vrednota je mir? In da ne smemo pozabiti, kako srečni smo, da smo rojeni, da živimo v obdobju, ko se Evropa združuje.

Pobuda za evropsko integracijo se je rodila predvsem s ciljem, da bi dolgoročno zagotovila mir na stari celini, da nikoli več ne bi bilo takih grozot, kot so se dogajale pri Verdunu.

Če človek danes da pod vprašaj obstoj Evropske unije oziroma proces združevanja Evrope, naj najprej pomisli na to, da države, ki so niti ne tako dolgo bile še sovražne druga do druge in so se bojevale, ustvarjajo danes v miru v isti skupnosti. Tudi če so med članicami razlike, če so različne miselnosti, pomislimo na modrost filozofa Cicera, ki je rekel: »Tudi najbolj nepravičen mir je boljši od najbolj pravične vojne.«

(konec)

**Tibor Horvat in
Joël Gerber**

Schengen – zibelka Evrope brez meja

sva pripotovala iz preteklosti v sedanost, obenem iz vojne v mir. Veliko ljudi ne ve, da je Schengen mala vasica ob luksemburško-francosko-nemški tromeji. Toda ime ali pojem schengen pozna veliko ljudi, kajti pogodba pomeni odpravo kontrole na sami meji med tistimi državami, ki so del schengenskega območja. Posebno dobro poznajo to Porabci, ki so pozno doživeli odprte meje in prosti pretok ljudi in blaga. Tudi samo Porabje se nahaja ob tromeji in je bilo več deset let z železno zaveso odrezano od sosedov. Zahvaljujoč schengenski pogodbi sta postala Gornji Senik (Porabje na Madžarskem) in Martinje (Goričko v Sloveniji) taka soseda kot sta Gornji Senik in Dolnji Senik, ki sta v isti državi. Podobno bi lahko rekli za Dolnji Senik/Unterzemming (Madžarska) in Mogsersdorf/Modinci (Avstrija). Ljudje lahko brez ovir prestopijo iz ene države v drugo, hodijo nakupovat, se obiskovat, nekateri si pri sosedih najdejo službo ali šolo... Spoznajo drug druge-

sva videla, da je povsem normalno sožitje in sodelovanje med sosedi ob meji. Nemci in Francozi hodijo po gorivo v Luksemburg, Francozi in Luksemburžani nakupujejo živila v Nemčiji itd. Kar je bilo za nas posebej zanimivo, so bili jeziki. Večina ljudi govori nemško, francosko in luksemburško. Odprte meje

o njeni zgodovini in njenih ištutacijah. Obiskovalce spominja in opominja pred muzejem ostanek berlinskega zidu, da je bila Evropa razdvojena z železno zaveso in da pred dobrimi 25-imi leti večina ljudi še niti sanjala ni o Evropi brez meja.

Sporazum o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah so podpisale leta 1985 na reki Mosel na ladji države Luksemburg, Belgija, Nizozemska, Francija in Nemčija, ki so s tem zagotovile prosti pretok blaga in ljudi.

Konvencija o izvašanju schengenskega sporazuma je bila podpisana leta 1990 prav tako v vasi Schengen, danes velja že skoraj v vseh državah članicah EU. V 20. stoletju je v Evropi umrlo več milijonov ljudi zaradi vojn, zaradi njih je zbežalo s svoje domovine ogromno ljudi. V Schengenu sva se zamislila in sva zračunala, da v Evropi – razen državljanske

Vasica Schengen se nahaja pri tromeji Luksemburga, Nemčije in Francije

zagotavljajo, da postanejo ljudje združeni v raznolikosti in to je pogoj za sožitje in mir med sosedi.

Ko sva prispela v vas Schengen, naju je pozdravil napis: »Zibelka Evrope brez meja.« V tej vasi ob reki Mosel se na-